

יום ראשון כ"ב בכסלו תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - ע"א

1. נאמר בפסח - 'כל בן נכר לא יאכל בו'. 'כל ערל לא יאכל בו' מה בא למעט?
בן נכר - מומר פסול בפסח, ואינו פסול במעשר שני. ערל - בו אינו אוכל, אבל אוכל הוא במצה ומרור.
2. מה הטעם שהוצרכה התורה לכתוב ערל ובן נכר ולא לומדים אחד מהשני?
מעל לבד הו"א - דווקא הוא שמאוס. מבן נכר לבד הו"א - דווקא הוא שאין לבו לשמים.
3. לרבי עקיבא מדוע עדיף לרבות ערל באיסור תרומה מ'איש איש' ולמעט אונן [מ'וכל זר']?
א. ערלות חומרותיה מרובים. [ע"י בדף הקודם]
ב. רבא - 'איש איש' עוסק בדבר שישנו באיש ואינו באשה.
4. לרבי עקיבא, הלומד 'ערל' מ'איש איש' מה לומד מ'תושב ושכיר'?
א. רב שמעיא: ערבי מהול וגבעוני מהול, אע"פ שאינם ערלים אסורים בפסח.
ונדחה מנדרים: 'קונם שאני נהנה לערלים' - מותר בערלי ישראל [שאף הם קרויים מולין] ואסור במולי עובדי כוכבים, [שאף הם קרויים ערלים]
ב. אלא לאסור גר שמל ולא טבל, וקטן שנולד כשהוא מהול, וסובר ר"ע שצריך להטיף ממנו דם ברית.
ור' אליעזר לא למד כך, לשיטתו שאין צריך להטיף ממנו דם ברית. ר' אליעזר, 'איש איש' לא מלמד כיון שדברה תורה כלשון בני אדם.
5. נסתפק רב חמא ב"ע, כהן תינוק לפני שהגיע זמן המילה, האם מותר לסוכו בשמן של תרומה, האם ערלות שלא בזמנה מעכבת. מנין רצה ר"ז לפשוט?
במילת בנו הזכר שמעכבתו מלאכול הפסח נאמר האיסור על שעת עשיית הפסח, ולגבי עבדיו נאמר האיסור על שעת אכילה ולמדו אחד לשני 'אז אז' והנה, האופן שיש לו עבד רק בשעת אכילה, כגון שקנהו בין האכילה לעשייה. ובבנו זכר כגון שנולד בין עשייה לאכילה, משמע שמעכב קודם זמנו.
דחה רבא - 'המול לו כל זכר... ואז יקרב לעשותו' כיון שאינו בר מילה, למה יעכב.
6. באלו אופנים אחרים העמידו האמוראים שלא יכול למול את בנו בשעת השחיטה, ובשעת אכילה יכול [ואם לא מל מעכבו בפסח]?
א. רבא - תינוק שלא היה אפשר למולו משום שהיה לו חוס. ומדובר שנתרפא בז' ניסן לאחר חצות ונותנים לו פטור שבע יממות מעת לעת, ורק בשעת אכילה התחייב. [בתינוק בריא אין צריך שמונה ימים מעת לעת, אלא מקצת היום ככולו]
ב. רב פפא - כאבו עיניו בבוקר י"ד, ובאופן זה מלים אותו מיד כשיתרפא, ונתרפא בשעת האכילה.
ג. רבה - כשיצאו אביו ואמו מבית האסורים, בין השחיטה לאכילה.
ד. רב כהנא ב"ר נחמיה - נולד תומטום, ונקרע ונמצא זכר בין השחיטה לאכילה.
ה. רב שרביא - כגון שהוציא ראשו חוץ לפרודור בז' ניסן ונחשב כילוד החייב במילה, אבל יצא גופו רק בין העשייה לאכילה.
ואע"פ שכשיצא לאויר העולם, נפתח פיו הסתום ונסתם הטבור הפתוח, מ"מ יכול לחיות א. שמדובר שאמו חולה 'זן' שמתקיים אף ללא מזון.
ב. או שמדובר שצועק ובוכה שאז יכול לחיות ללא מזון.
7. ערל ישראל טמא מת יכול לקבל הזאת מי חטאת. מנין ההוכחה לכך?
כשנכנסו לארץ בימי יהושע קבלו הזאה כשהן ערלים, שהרי במדבר לא מלו ונכנסו לארץ בז' ניסן ובאותו יום לא מלו משום חולשת הדרך וכיון שהיו טמאי מתים היו צריכים הזאה, כדי לעשות את הפסח והזאת שלישי בהכרח היתה בעודם ערלים.
ואין לומר שהיה זה פסח הבא בטומאה כיון ששינינו בהדיא: מלו וטבלו ועשו פסחיהן בטהרה.
8. בעת ההיא אמר ה' אל יהושע עשה לך חרבות צורים.. ושוב מל את בני ישראל שנית. מה למדו מפסוק זה?
א. 'שוב' לא נצטווה אברהם אבינו בפריעת מילה, ולכן יהושע נצטווה בפריעה אף לאלו שכבר נמולו.
ב. 'שנית' כשם שבתחילת מילה עיקר הערלה מעכבת, אף בסוף מילה יש ציצין המעכבין את המילה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)